

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/220/2015
Identifikačné číslo spisu:	8711201537
Dátum vydania rozhodnutia:	12.07.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:8711201537.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a členov senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Mariána Sluka, PhD., v spore žalobcov 1/ Z. S. bývajúceho v J., 2/ H. S. bývajúcej v J., oboch zastúpených advokátom JUDr. Viktorom Novýsedlákom, so sídlom v Poprade, L. Svobodu 2674/1, proti žalovaným 1/ V. X., bývajúcemu v X., zastúpenému advokátkou JUDr. Tatianou Pribylincovou, so sídlom v Poprade, Okružná 789/16, 2/ S. G., bývajúcemu vo N., 3/ KOOOPERATÍVE poisťovni, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, o náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp.zn. 17C/19/2011, o dovolaní žalovaného 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 26. júna 2014 sp.zn. 12Co/89/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovia majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 17. mája 2013, č.k. 17C/19/2011-119 uložil žalovaným 1/, 2/ a 3/ povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy každému osobitne 10 000 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň im uložil povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcom trovy konania a na účet súdu súdny poplatok, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodol tak po zistení, že žalovaný 1/ zapríčinil dňa 12. augusta 2008 dopravnú nehodu, v dôsledku ktorej došlo k úmrtiu syna žalobcov, za čo bol uznaný vinným z prečinu usmrtenia, čo bolo konštatované aj právoplatným a vykonateľným rozsudkom Okresného súdu Poprad sp.zn. 2 T 70/2008. Zodpovednosť žalovaného 1/ za spôsobenú škodu ustálil podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keď ako vodič motorového vozidla spôsobil porušením právnej povinnosti škodu a zasiahol do práva žalobcov na ich súkromný a rodinný život chráneného § 11 Občianskeho zákonníka. Pasívnu legitimáciu žalovaného 2/ ako prevádzkovateľa motorového vozidla vyvodil z ustanovenia § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka

v spojení s § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vo vzťahu k žalovanej 3/, s ktorou mal žalovaný 2/ v čase dopravnej nehody uzatvorenú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, aplikoval eurokonformný výklad ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z.z.“) s poukazom na Smernicu Rady EÚ 72/166/EHS z 24. apríla 1972 a dospel k záveru, že pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. je pojem škoda potrebné vykladať tak, že zahŕňa i nemajetkovú ujmu, ak k nej došlo v súvislosti s prevádzkou vozidla. Na tomto základe ustálil pasívnu legitimáciu aj vo vzťahu k žalovanej 3/ ako poistiteľovi. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy prihliadol na jej maximálnu závažnosť a okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práv žalobcov, pričom zohľadnil, že žalovaný 1/ dopravnú nehodu nespáchal úmyselne. Žalovaných zaviazal na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy spoločne a nerozdielne podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Proti tomuto rozhodnutiu podali odvolanie žalovaní 1/ a 3/.

2. Krajský súd v Prešove rozsudkom z 26. júna 2014 sp.zn. 12Co/89/2013 potvrdil napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým uložil povinnosť žalovanému 1/ zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy žalobcom 1/ a 2/, vo výroku o trovách konania medzi týmito stranami sporu, ako aj vo výroku o trovách konania štátu; ako vecne správne (§ 219 O.s.p.). Vo zvyšku rozsudok zmenil (§ 220 O.s.p.) tak, že žalobu voči žalovanej 3/ zamietol, nepriznal jej náhradu trov konania a štátu nepriznal náhradu trov konania voči žalovanej 3/. Žalovanému 1/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ trovy odvolacieho konania. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že zodpovednosť žalovanej 3/ za nemajetkovú ujmu spôsobenú v dôsledku dopravnej nehody nie je daná. Vychádzal pritom z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci Haasová proti Slovenskej republike C-22/12, v ktorom bolo judikované, že aj neúčastníci dopravnej škodovej udalosti majú zaručenú ochranu vyplývajúcu zo Smerníc Rady 84/5/EHS, 90/232/EHS, 72/166/EHS a preto povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokryť aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, avšak len za predpokladu, ak takúto náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore. Keďže naša právna úprava zákona č. 381/2001 Z.z. vymedzuje rozsah poistenia zodpovednosti za škodu taxatívne v § 4 citovaného zákona, vzniká poškodeným podľa § 2 ods. 2 citovaného zákona nárok len na preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a na náklady pri usmrtení, zákon teda odškodnenie nemajetkovej ujmy nepredpokladá. Vnútroštátna úprava tak neumožňuje odškodniť podľa zákona č. 381/2001 Z.z. nemajetkovú ujmu, ktorá je upravená len v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka pri ochrane osobnosti a nie v rámci ustanovení § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka upravujúcich zodpovednosť za škodu. Z tohto dôvodu odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie týkajúce sa žalovanej 3/ zmenil tak, že žalobu voči nej zamietol. Vo vzťahu k zodpovednosti žalovaného 1/ za spôsobenú nemajetkovú ujmu odvolací súd uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo vecne správne, nakoľko zodpovednosť žalovaného 1/ bola ustálená už rozsudkom Okresného súdu Poprad vo veci sp.zn. 2T/70/2008. Keďže odvolacie námietky žalovaného 1/ smerovali výlučne k otázkam týkajúcim sa zodpovednosti žalovanej 3/ ako poistovne, nebolo možné jeho odvolaniu vyhovieť, keď odvolací súd zastal názor, že povinné zmluvné poistenie nezahŕňa nemajetkovú ujmu. Za správny považoval odvolací súd aj výrok súdu prvej inštancie, ktorým boli žalovaní 1/ a 2/ zaviazaní na zaplatenie trov konania žalobcom. Z dôvodu zmeny rozhodnutia voči žalovanej 3/, zmenil odvolací súd aj výrok o trovách prvoinštančného konania. S poukazom na § 150 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. žalovanej 3/ náhradu trov celého konania nepriznal a keďže bola žalovaná 3/ v konaní úspešná, v dôsledku čoho jej nevznikla poplatková povinnosť voči štátu, zmenil napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie aj v tejto časti tak, že štátu náhradu trov proti žalovanej 3/ nepriznal. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

3. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadol dovolaním žalovaný 1/ (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť odvodzoval od ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p., ako dovolací dôvod uviedol § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom) a ustanovenie § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. (rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci). Vádu zmätočnosti konania videl dovolateľ v tom, že pojednávanie

pred odvolacím súdom dňa 26. júna 2014 sa konalo v jeho neprítomnosti, pričom predvolanie na pojednávanie mu nebolo doručené na adresu miesta trvalého bydliska, v dôsledku čoho nemal vedomosť o konaní na súde. Namietal, že v odôvodneniach rozhodnutí odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie absentuje zdôvodnenie výpočtu výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Za nesprávny považoval právny názor odvolacieho súdu, že v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. má poistený nárok iba na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení. Dovolateľ vychádzal predovšetkým zo znenia poistenej zmluvy, kde sa uvádza „limit pre škodu usmrtením“ a nie spojenie „limit pre náklady pri usmrtení“, t.j. uvedený limit zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy za smrť osoby. Zároveň poukázal na judikatúru súdov Českej republiky, ako aj niektoré rozhodnutia krajských súdov Slovenskej republiky, ktoré v súlade s eurokonformným výkladom pojmu „škoda“ priznávajú poškodeným náhradu nemajetkovej ujmy v peňažnej podobe podľa § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka v rámci náhrady škody z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel ako súčasť škody na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. Vzhľadom na preukázanú zodpovednosť poisteného za škodu, žalobcom ako poškodeným vzniklo voči poisťovni (žalovanej 3/) špecifické právo na výplatu žalovaného plnenia za poisteného škodcu. Z týchto dôvodov žiadal, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobcovia k podanému dovolaniu uviedli, že žalovaný 1/ sa nezúčastňoval pojednávania ani pred súdom prvej inštancie z dôvodu jeho dlhodobého pobytu v zahraničí, pričom sa vždy ospravedlnil cestou svojej právnej zástupkyne a súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti. Zároveň boli toho názoru, že žalovaný 1/ nie je oprávnený na podanie dovolania do zmeňujúceho výroku rozsudku odvolacieho súdu, keďže sa ho netýkal. Preto považovali jeho ďalšiu dovoláciu argumentáciu za bezvýznamnú. Navrhli, aby dovolací súd podané dovolanie zamietol.

5. Žalovaný 2/ bol toho názoru, že ako vlastník vozidla, ktoré viedol v čase dopravnej nehody žalovaný 1/, nemá podiel na nemajetkovej ujme žalobcov a za nehodu sa necíti byť zodpovedným.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného 1/ je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP). Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t.j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 a § 238 O.s.p.

8. Z obsahu podaného dovolania, dovolacích námietok a návrhu na rozhodnutie dovolacieho súdu vyplýva, že žalovaný 1/ napadol dovolaním rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu, t.j. v jeho potvrdzujúcom i zmeňujúcom výroku. Žalovaný 1/ odvodzoval procesnú prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. V zmysle § 238 ods. 1 O.s.p. bolo dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Predovšetkým je ale potrebné zdôrazniť, že samotná existencia zmeňujúceho výroku v rozhodnutí odvolacieho súdu nezakladala procesnú prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 1 O.s.p. vo vzťahu k ostatným (potvrdzujúcim, zrušujúcim) výrokom takéhoto rozhodnutia. S výnimkou väd zmätočnosti (§ 237 ods. 1 O.s.p.), ktoré zakladali procesnú prípustnosť podaného dovolania voči každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, Občiansky súdny poriadok stanovoval odlišné podmienky pre prípustnosť dovolaní smerujúcich proti zmeňujúcim rozhodnutiam a proti potvrdzujúcim rozhodnutiam (§ 238 ods. 1 až 3 O.s.p.); prípustnosť dovolania smerujúceho voči viacerým výrokom rozhodnutia odvolacieho súdu tak

bolo potrebné posúdiť osobitne vo vzťahu k tomu ktorému výroku napadnutého rozhodnutia.

9. V zmysle vyššie uvedeného pristúpil dovolací súd najskôr k preskúmaniu procesnej prípustnosti dovolania žalovaného 1/ voči zmeňujúcemu výroku napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým bola žaloba voči žalovanej 3/ zamietnutá.

10. Prípustnosť dovolania má vo všeobecnosti stránku objektívnu a subjektívnu. Objektívna stránka sa nevzťahuje na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného prostriedku - či smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné (objektívna prípustnosť dovolania je vymedzená ustanoveniami § 236 až § 239 O.s.p.). Subjektívna stránka prípustnosti dovolania sa naopak viaže na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva dovolanie - či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať dovolanie. Pri skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania treba vziať na zreteľ, či dovolateľ bol negatívne dotknutý napadnutým rozhodnutím (viď tiež R 50/1999). Ak nie je dovolanie subjektívne prípustné, je potom bezpredmetné zaoberať sa otázkou, či dovolanie mohlo byť prípustné objektívne podľa § 238, § 239 a § 237 O.s.p.

11. Výrokom rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol čiastočne zmenený rozsudok súdu prvej inštancie tak, že sa žaloba voči žalovanej 3/ zamietla, nebolo z procesného hľadiska negatívne zasiahnuté do právneho postavenia žalovaného 1/. V posudzovanej veci mali totiž žalovaný 1/ ako škodca a žalovaná 3/ ako poisťiteľ postavenie samostatných procesných spoločníkov (§ 91 ods. 1 O.s.p.), o čom napokon svedčí aj odlišný výrok rozhodnutia vo vzťahu k žalovaným. Žalobcovia voči žalovaným síce uplatnili nárok na jedno a to isté plnenie, avšak z iného právneho dôvodu; voči žalovanému 1/ ako škodcovi z titulu náhrady škody spôsobenej zásahom do osobnostných práv podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka v spojení s § 13 Občianskeho zákonníka a voči žalovanej 3/ ako poisťiteľovi priamy nárok podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. Vzťah medzi škodcom a poisťiteľom nemá znaky solidarity, takáto možnosť zo zákona nevyplýva, v zmysle § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka vzniká solidarita len vo vzťahu medzi viacerým škodcami ako spoludlžníkmi, pričom solidarita nebola v tejto veci založená ani súdnym rozhodnutím (§ 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka), nejde teda ani o prípad, kedy by z právneho predpisu vyplýval určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi nimi, v dôsledku čoho by bolo potrebné preskúmať rozhodnutie aj vo vzťahu k žalovanej 3/. Procesné spoločenstvo medzi žalovanými tak nevyplývalo z ustanovení hmotného práva, ale vzniklo výlučne z vôle žalobcov, ktorí sa jednou žalobou domáhali svojho nároku voči obojm žalovaným súčasne. V samostatnom procesnom spoločenstve pritom platí, že každý spoločník robí procesné úkony sám za seba a opravným prostriedkom môže napadnúť len ten výrok, ktorý sa dotýka jeho práv a povinností. V rámci neho potom môže zásadne namietať len nesprávnosť rozhodnutia voči sebe a môže sa domáhať zmeny rozhodnutia len vo svoj prospech. Opravný prostriedok podaný jedným zo samostatných spoločníkov, nemá odkladný účinok vo vzťahu k výrokom rozhodnutia týkajúcim sa ostatných spoločníkov, ktorí opravný prostriedok nepodali a v takomto prípade sa neuplatnia ani ustanovenia § 212 ods. 2 písm. d/ O.s.p. a § 242 ods. 2 písm. d/ O.s.p. v zmysle, ktorých by súd vyššej inštancie pri prejednávaní opravného prostriedku nebol viazaný rozsahom odvolacieho či dovolacieho návrhu.

12. Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalovaný 1/ nebol subjektívne oprávnený podať dovolanie do zmeňujúceho výroku rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým bola žaloba voči žalovanej 3/ zamietnutá a jeho dovolacie námietky, ktorými polemizoval so závermi odvolacieho súdu ohľadom nedostatku pasívnej legitimácie žalovanej 3/ a namietal nesprávnosť výkladu ustanovení zákona č. 381/2001 Z.z., nemohli byť preskúmané v dovolacom konaní na podklade dovolania inej strany sporu než žalovanej 3/, voči ktorej bol nárok uplatnený na základe ustanovení zákona č. 381/2001 Z.z. Keďže ale žaloba bola voči žalovanej 3/ zamietnutá, t.j. bola v spore v celom rozsahu úspešná, ani ona sama by nebola subjektívne oprávnená dovoliť sa proti rozhodnutiu odvolacieho súdu. Dovolací súd už len dodáva, že cieľom a zmyslom opravného prostriedku môže byť len taká zmena rozhodnutia, ktorá povedie k zmenšeniu priznaného plnenia či inej povinnosti vo vzťahu medzi tým, kto opravný prostriedok podal a jeho protistranou, nie vzájomné vysporiadanie vzťahov medzi procesnými spoločníkmi na tej istej strane.

13. Dovolanie žalovanej 1/ proti zmeňujúcemu výroku rozhodnutia odvolacieho súdu je preto potrebné

odmietnuť z dôvodu, že je podané tým, kto nie je subjektívne oprávnený podať dovolanie (viď § 447 písm. b/ CSP).

14. Následne dovolací súd pristúpil k preskúmaniu prípustnosti dovolania žalovanej 1/ proti potvrdzujúcemu výroku rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1 a 2, 3 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné.

15. Predmetné dovolanie by tak bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p. Žalovaný 1/ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd, nepreukázaná bola tiež vada konania namietaná žalovaným (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

16. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. išlo najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane sporu jej procesné práva priznané občianskym súdnym poriadkom [napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

17. Žalovaný 1/ tvrdil, že k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom došlo tým, že odvolací súd pojednával v jeho neprítomnosti a nedoručil mu riadne predvolanie na pojednávanie, v dôsledku čoho nemal o ňom vedomosť.

18. Občiansky súdny poriadok dával účastníkovi možnosť, aby sa dal v konaní zastupovať zástupcom. Ak účastník udelil zástupcovi plnomocenstvo pre celé konanie, doručovali sa písomnosti určené účastníkovi konania iba zástupcovi. Iba výnimočne, ak mal účastník v konaní niečo osobne vykonať, doručovala sa písomnosť nielen zástupcovi, ale aj účastníkovi konania (§ 49 ods. 1 O.s.p.).

19. Najvyšší súd už v rozhodnutí z 24. marca 2010 sp.zn. 6 Cdo 33/2010 publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát pod číslom R 42/2010 uviedol, že pokiaľ účastník konania bol zastúpený zástupcom s plnomocenstvom na celé konanie a v odvolacom konaní nemal osobne niečo vykonať, bol postup odvolacieho súdu, ktorý predvolanie na odvolacie pojednávanie doručil len tomuto zástupcovi, v súlade s § 49 ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p. a nemal za následok odňatie možnosti takto zastúpeného účastníka konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Na identickom právnom názore boli založené aj ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu (viď napríklad sp.zn. 2 Cdo 155/1999, 3 Cdo 194/2011, 3 Cdo 506/2014). Dovolací súd právny názor, ktorý bol vyjadrený v tomto judikáte, zastáva aj v preskúmvanej veci.

20. Podľa obsahu spisu odvolací súd nedoručoval predvolanie na odvolacie pojednávanie nariadené na 26. júna 2014 priamo žalovanému 1/, ale prostredníctvom ním splnomocnenej právnej zástupkyne na konanie - advokátky JUDr. Tatiany Pribylincovej. Tento postup odvolacieho súdu zodpovedal zákonu. Doručenie predvolania na toto odvolacie pojednávanie právnej zástupkyne žalovaného 1/ (2. júna 2014 - viď doručenia na č.l. 177 spisu) malo právne účinky doručenia predmetného predvolania žalovanému 1/.

21. Dovolací súd ako poznámku k vyššie uvedenému dodáva, že právna zástupkyňa žalovaného 1/ bola osobne prítomná na pojednávaní 26. júna 2014, neúčast' žalovaného ospravedlnila z dôvodu vycestovania v zahraničí a nenamietala, že by žalovaný 1/ nebol na toto pojednávanie riadne predvolaný (viď zápisnica z pojednávania č.l. 199 spisu). Námetka žalovaného 1/, že o pojednávaní nemal vedomosť, je preto zjavne nedôvodná.

22. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolateľom namietaný postup odvolacieho súdu nemal za následok odňatie možnosti žalovaného 1/ pred súdom konať.

23. Dovolateľ ďalej namietal nedostatky v odôvodneniach rozhodnutí odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie.

24. K tejto námietke dovolací súd odkazuje na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods.1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

25. V zmysle citovaného stanoviska bola vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia namietaná dovolateľom považovaná za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá však v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu prípustnosť dovolania nezakladala (pozri napr. sp.zn. 3 MCdo 16/2008 a 6 Cdo 84/2010, 5 MCdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011).

26. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch mohla nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods.1 písm. f/ O.s.p., a to napríklad, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahovalo vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie malo také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížila k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných vád alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „vád najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci bol dôvod pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016.

27. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňalo kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahovalo aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok; ako aj úvahy, ktoré viedli súdy k priznaniu peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy v žalovanej výške podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka (viď ods. 4 str. 9 odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie), pričom si treba uvedomiť, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie sa v dôsledku jeho potvrdenia stalo integrálnou súčasťou rozhodnutia odvolacieho súdu. Z odvolania podaného žalovaným 1/ (viď č.l. 137 - 140 spisu) pritom nevyplýva, že by namietal nedostatok v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie, prípadne správnosť výpočtu priznanej výšky peňažného plnenia a urobil tak tieto otázky predmetom odvolacieho prieskumu. Z tohto dôvodu nemal dovolací súd ani dôvod bližšie sa k týmto otázkam vyjadrovať, keď z potvrdzujúceho výroku a z odôvodnenia jeho rozhodnutia je zjavné, že s rozhodnutím súdu prvej inštancie súhlasil aj v tejto časti (viď ods. 2 str. 9 odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu č.l. 220 spisu). Dovolací súd už len dodáva, že náš právny poriadok nemá ustanovenia, ktoré by presne určovali výšku priznanej nemajetkovej ujmy alebo stanovovali pravidlá jej matematického výpočtu v tom ktorom prípade porušenia práv vyplývajúcich z ochrany osobnosti. Určenie príslušnej výšky nemajetkovej ujmy nie je vecou exaktného matematického výpočtu, ale voľnej úvahy súdu, v rámci ktorej zvažuje závažnosť spôsobenej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo. Skutočnosť, že žalovaný 1/ s názorom súdu ohľadom výšky priznanej peňažnej náhrady za spôsobenú nemajetkovú ujmu nesúhlasí, nie je dostatočnou базou pre tvrdenia o nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

28. Pokiaľ žalovaný 1/ mal v úmysle namietat aj nesprávne právne posúdenie veci súdmi (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), treba uviesť, že prípustnosť dovolania podľa stabilnej judikatúry najvyššieho súdu nezakladala (a účinky umožňujúce meritorný dovolací prieskum nevyvolávalo) to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (viď najmä

judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

29. V danom prípade prípustnosť dovolania žalovaného 1/ proti potvrdzujúcemu výroku rozhodnutia odvolacieho súdu nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 O.s.p., preto najvyšší súd dovolanie v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

30. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

31. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.